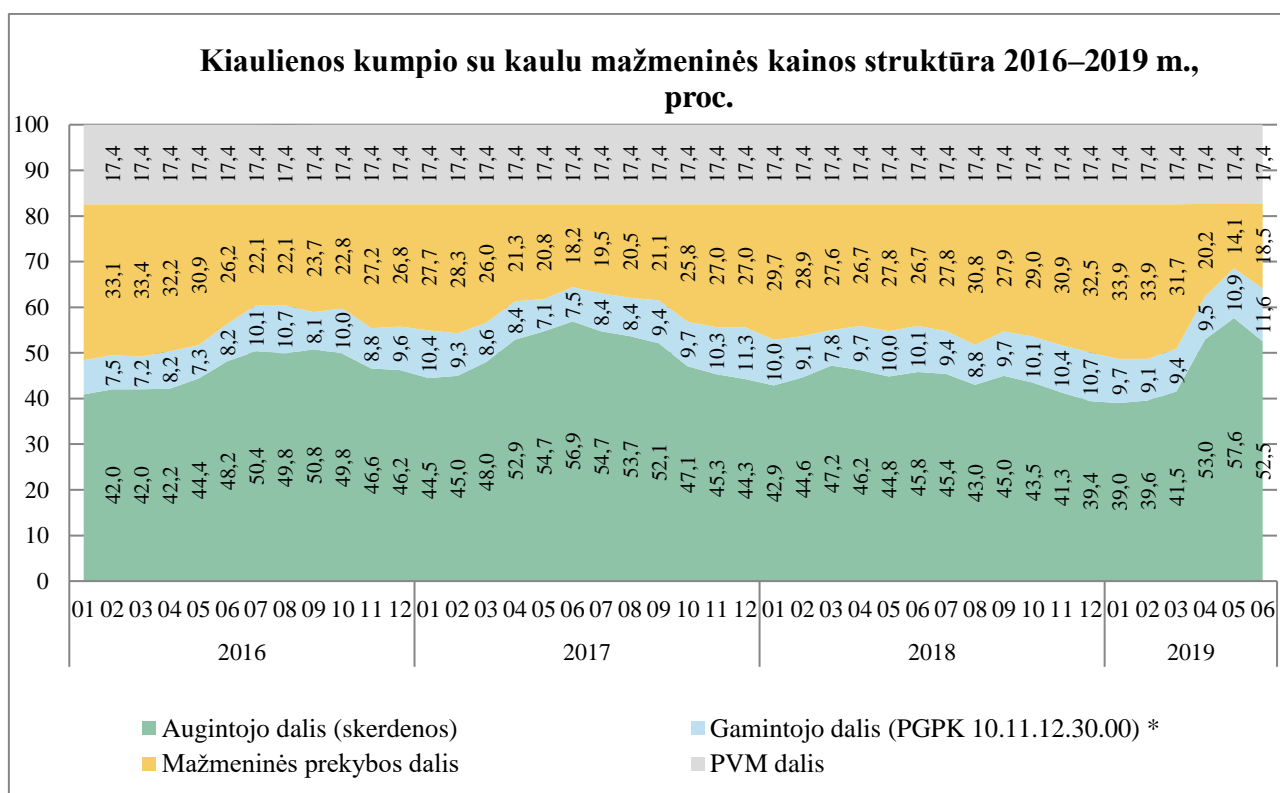

Kiaulienos rinkos 2019 m. II ketvirčio apžvalga

2019 m. II ketvirtį *kiaulienos kumpio su kaulu* grandinėje mažmeninės prekybos dalis, palyginti su 2019 m. I ketvirčiu, sumažėjo 15,6 proc. punktu (iki 17,6 proc.), gamintojo dalis – padidėjo 1,2 proc. punktu (iki 10,6 proc.), augintojo – padidėjo 14,4 proc. punktu (iki 54,4 proc.). PVM dalis sudarė 17,4 proc. visos mažmeninės kainos.

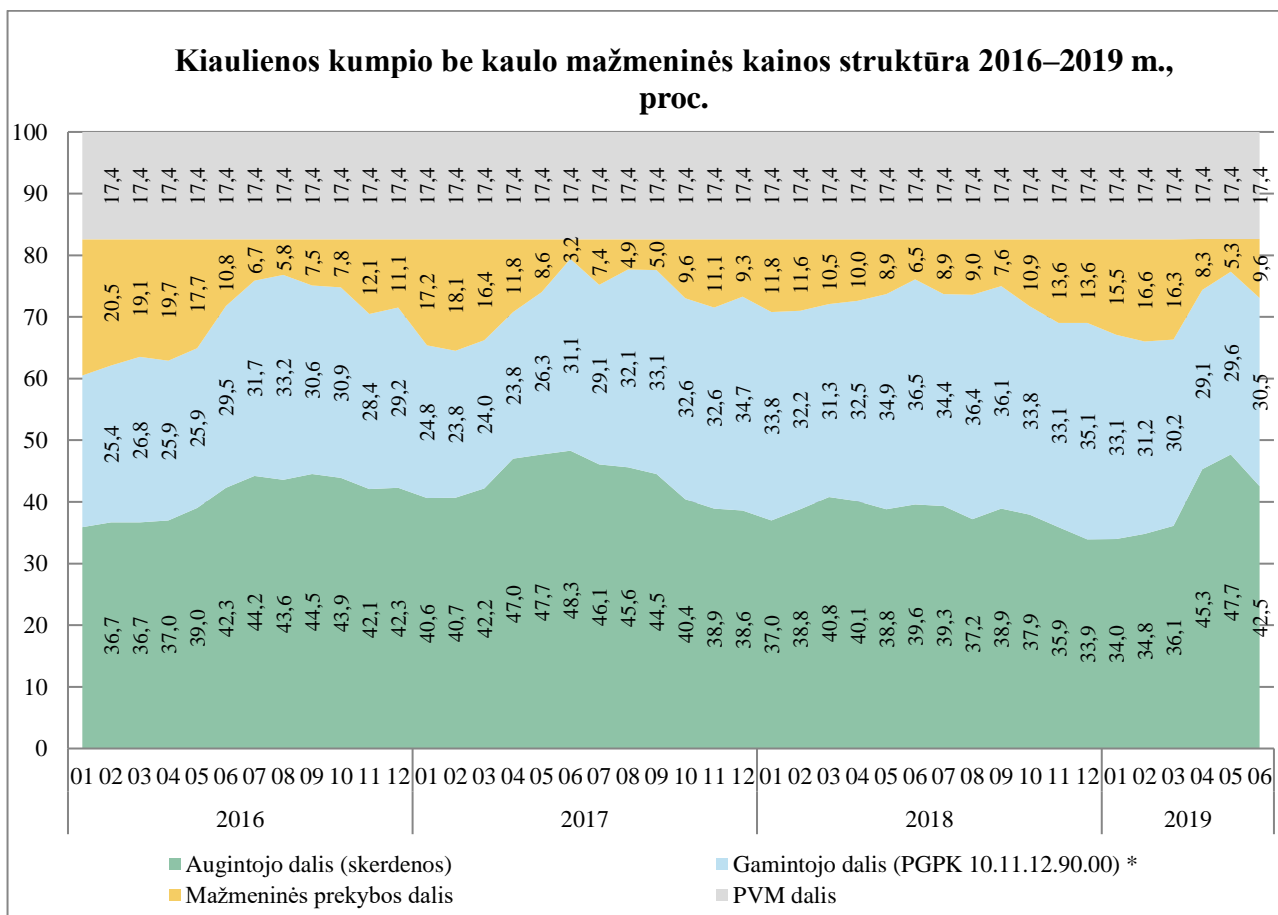

*šviežios arba atšaldytos kiaulienos skerdenų ir skerdenų pusės (įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu) (PGPK kodas 10.11.12.30.00)

Pastaba: į vidutinės mažmeninės kainos apskaičiavimą neįtrauktos akcinės kainos

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

Analizuojamu laikotarpiu *kiaulienos kumpio be kaulo* grandinėje mažmeninės prekybos dalis, palyginti su 2019 m. I ketvirčiu, sumažėjo 8,4 proc. punktu (iki 7,7 proc.), gamintojo – sumažėjo 1,7 proc. punktu (iki 29,8 proc.), augintojo – padidėjo 10,1 proc. punktu (iki 45,1 proc.). PVM dalis sudarė 17,4 proc. visos mažmeninės kainos.

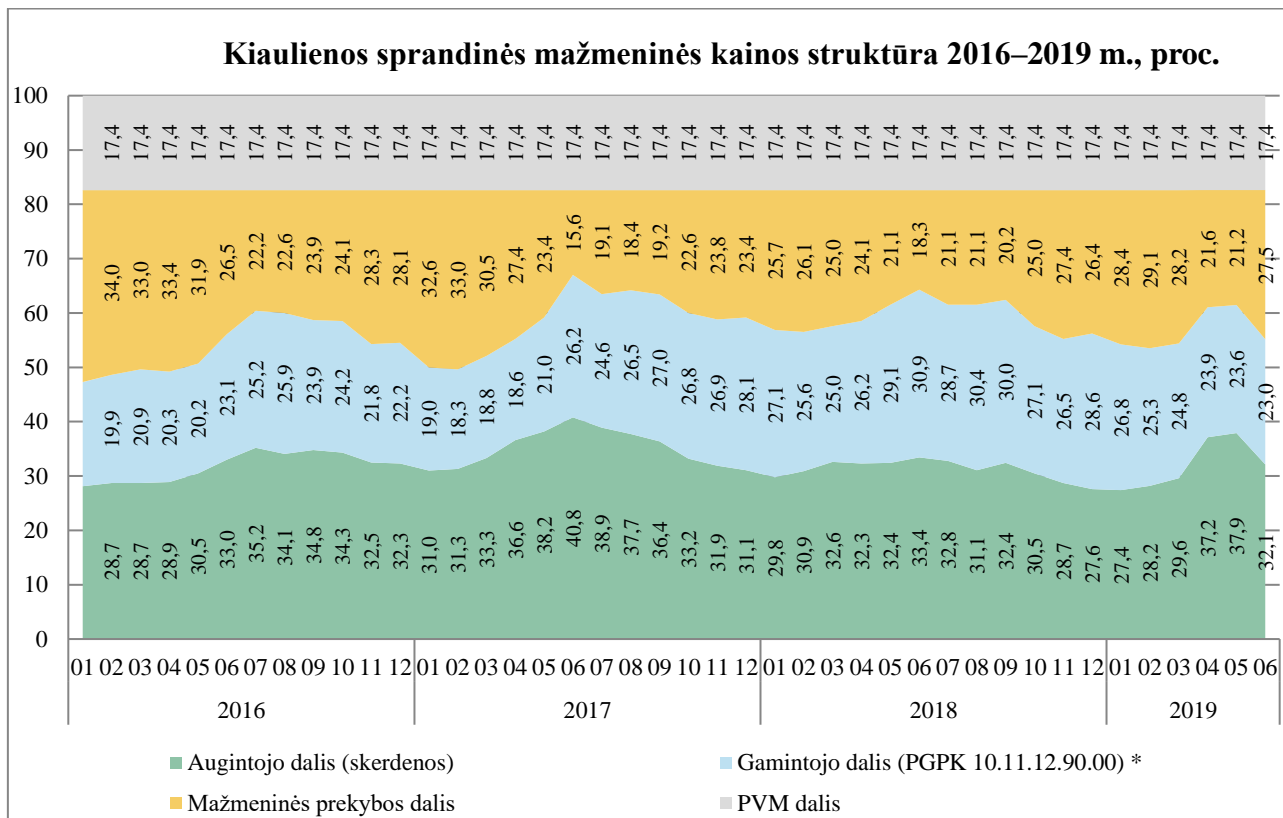

*šviežia arba atšaldyta kiauliena (įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu, išskyrus skerdenas ir skerdenų puses, kumpius, mentes ir jų dalis su kaulais)

Pastaba: į vidutinės mažmeninės kainos apskaičiavimą neįtrauktos akcinės kainos

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

Kiaulienos sprandinės grandinėje mažmeninės prekybos dalis, palyginti su 2019 m. I ketvirčiu, sumažėjo 5,2 proc. punktu (iki 23,4 proc.), gamintojo dalis – sumažėjo 2,1 proc. punktu (iki 23,5 proc.), augintojo – padidėjo 7,3 proc. punktu (iki 35,7 proc.). PVM dalis sudarė 17,4 proc. visos mažmeninės kainos.

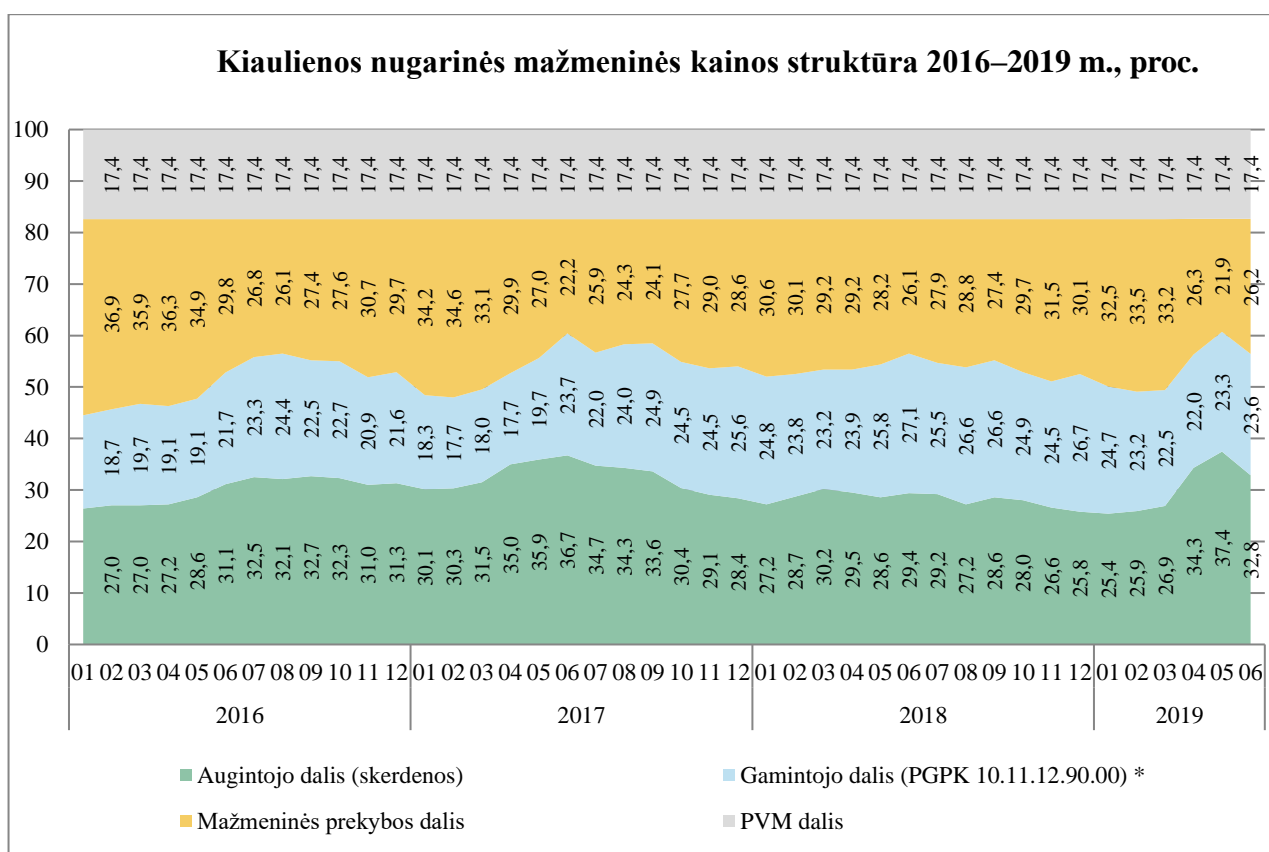

*šviežia arba atšaldyta kiauliena (įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu, išskyrus skerdenas ir skerdenų puses, kumpius, mentes ir jų dalis su kaulais)

Pastaba: į vidutinės mažmeninės kainos apskaičiavimą neįtrauktos akcinės kainos

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ)

Kiaulienos nugarinės grandinėje mažmeninės prekybos dalis, palyginti su 2019 m. I ketvirčiu, sumažėjo 8,3 proc. punktu (iki 24,8 proc.), gamintojo dalis – sumažėjo 0,4 proc. punktu (iki 23,0 proc.), augintojo – padidėjo 8,7 proc. punktu (iki 34,8 proc.). PVM dalis sudarė 17,4 proc. visos mažmeninės kainos.

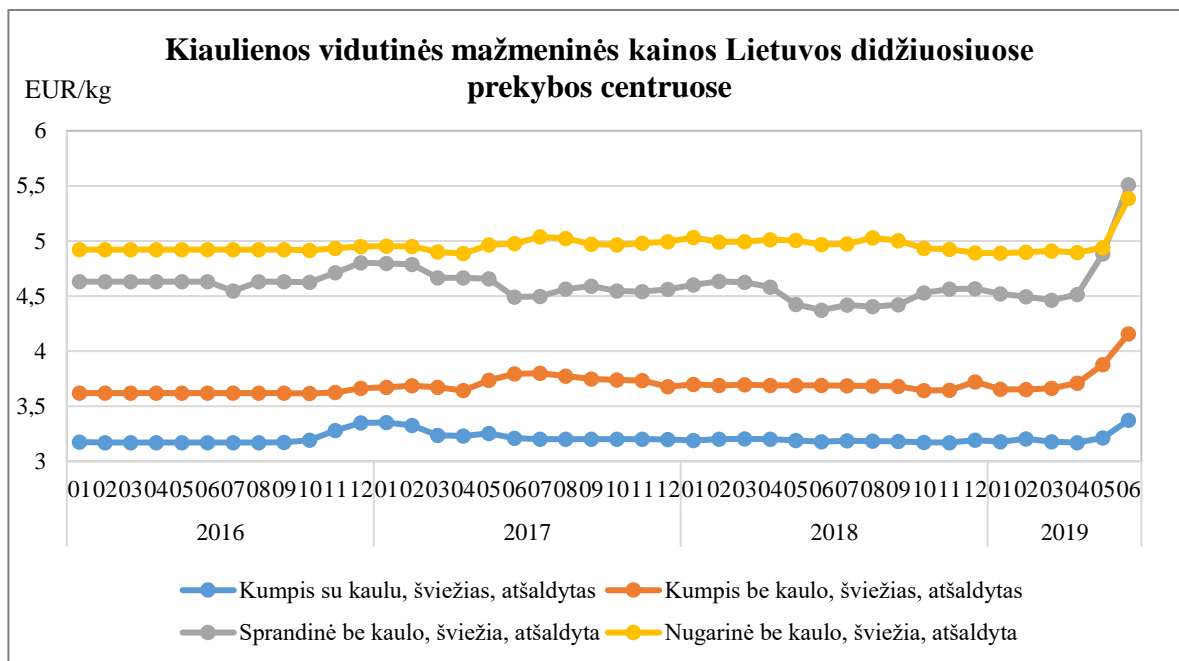

*šviežia arba atšaldyta kiauliena (įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu, išskyrus skerdenas ir skerdenų puses, kumpius, mentes ir jų dalis su kaulais)

Pastaba: į vidutinės mažmeninės kainos apskaičiavimą neįtrauktos akcinės kainos

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

2019 m. II ketvirtį, palyginti su 2019 m. I ketvirčiu, kiaulienos vidutinės **mažmeninės** kainos (neįskaitant akcinių) Lietuvos didžiųjų prekybos tinklų parduotuvėse didėjo. Pavyzdžiui, labiausiai padidėjo *kiaulienos sprandinės* kaina – 10,44 proc. (0,47 EUR/kg, iki 4,96 EUR/kg), *kumpio be kaulo* – 7,03 proc. (0,25 EUR/kg, iki 3,91 EUR/kg), *nugarinės* – 3,36 proc. (0,16 EUR/kg, iki 5,06 EUR/kg), o *kumpio su kaulu* – 2,00 proc. (0,07 EUR/kg, iki 3,25 EUR/kg). Prognozuojama, kad artimiausiu laikotarpiu mažėjant kiaulių supirkimo kainoms ir mažmeninės kiaulienos produktų kainos turėtų stabilizuotis.

Pastabos. Kainos registruojamos Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio, Šiaulių, Alytaus ir Marijampolės miestų „Maxima“, „Iki“, „Rimi“, „Norfa“ ir „Lidl“ prekybos tinklų parduotuvėse. Apskaičiuojant vidutines mažmenines produktų kainas, neįtraukiamos trumpalaikių nuolaidų (akcijų) kainų vertės.

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ)

Vidutinių mažmeninių kai kurių kiaulienos produktų kainų didėjimo tendencija pastebima ir kaimyninėje Lenkijoje. Pavyzdžiui, 2019 m. II ketvirtį, palyginti su 2019 m. I ketvirčiu, kiaulienos nugarinė pabrango 15,40 proc., tačiau buvo 0,50 EUR/kg pigesnė nei Lietuvoje.

Vidutinės mažmeninės maisto produktų kainos Lenkijoje, EUR/kg

	2018 m.			2019 m.						Pokytis % ketvirčio*
	10 mėn.	11 mėn.	12 mėn.	1 mėn.	2 mėn.	3 mėn.	4 mėn.	5 mėn.	6 mėn.	
Kiaulienos nugarinė	4,02	3,98	4,00	4,04	3,89	3,94	4,45	4,66	4,59	15,40

*Iyginant 2019 m. II ketvirtį su 2019 m. I ketvirčiu

Šaltinis: *Statistics Poland*

Lyginant vidutines mažmenines kiaulienos nugarinės kainas Lietuvos sostinėje su kai kurių kitų ES šalių sostinėse buvusiomis kainomis, Budapešte šio produkto kaina buvo mažiausia, o Rygoje – didžiausia. 2019 II ketvirtį, palyginti su 2019 m. I ketvirčiu, labiausiai šis produktas pabrango Rygoje – 10,62 proc., o atpigo – Budapešte (2,05 proc.).

Mažmeninės kiaulienos nugarinės kainos kai kuriose ES šalių sostinėse, EUR/kg

	2017				2018				2019		Pokytis %	
	10 sav.	23 sav.	36 sav.	49 sav.	10 sav.	23 sav.	36 sav.	49 sav.	10 sav.	23 sav.	ketvirčio	metų
Vilniuje	4,91	4,99	4,96	4,96	4,96	4,96	4,96	4,89	4,89	4,96	1,43	0
Rygoje	-	-	6,07	6,71	-	-	-	6,24	5,93	6,56	10,62	-
Prahoje	5,05	5,32	5,03	5,54	7,27	5,13	5,66	5,14	4,98	5,35	7,43	4,29
Budapešte	4,24	4,16	4,38	4,21	4,39	3,92	3,88	4,38	4,39	4,3	-2,05	9,69

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

2019 m. II ketvirtį šalies skerdyklose buvo paskersta 213,242 tūkst. kiaulių – 7,46 proc. mažiau nei 2019 m. I ketvirtį, tačiau 8,97 proc. daugiau nei 2018 m. II ketvirtį.

Supirktų kiaulių vidutinės skerdenų kainos (**augintojo dalis**) Lietuvoje po kainų kritimo 2019 m. I ketvirtį, ėmė sparčiai augti. 2019 m. II ketvirtį ji sudarė 1,76 EUR/kg ir buvo 38,04 proc. aukštesnė nei 2019 m. I ketvirtį ir 21,32 proc. aukštesnė nei 2018 m. II ketvirtį.

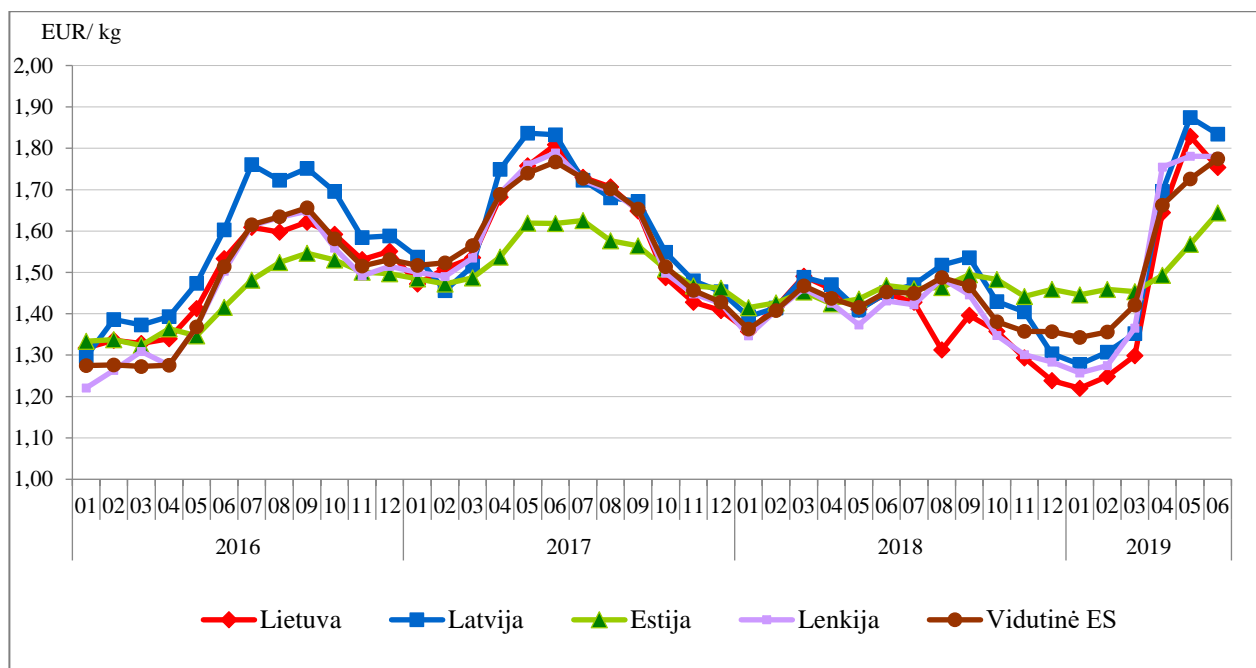
Lietuvos įmonėse paskerstų kiaulių skaičius ir supirktų kiaulių kaina

Šaltinis: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIS)

Kiaulių reprezentacinė E klasės vidutinė supirkimo kaina Lietuvoje ir ES šalyse nuo balandžio mėn. pradėjo sparčiai didėti. Tam turėjo įtakos sudėtinga situacija su kiaulėmis Kinijoje. Lietuvoje 2019 m. II ketvirtį ji sudarė 1,74 EUR/kg – buvo 20,83 proc. (+0,30 EUR/kg) aukštesnė nei 2018 m. II ketvirtį (1,44 EUR/kg) ir 38,09 proc. (+0,48 EUR/kg) aukštesnė nei 2019 m. I ketvirtį (1,26 EUR/kg). Kiaulių vidutinė E klasės supirkimo kaina ES rinkoje tuo pačiu laikotarpiu sudarė 1,72 EUR/kg ir buvo 1,15 proc. žemesnė nei Lietuvoje, tačiau 20,28 proc. aukštesnė nei 2018 m. II ketvirtį. Analizuojamu laikotarpiu kiaulių skerdenų vidutinę kainą per metus Latvija padidino 25 proc., Lenkija – 25,53 proc., Estija – 9,03 proc.

Kiaulių (E klasės) skerdenų supirkimo kainos Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje ir vidutinė ES, EUR/kg (be PVM)

Šaltiniai: ŽŪIKVC (LŽŪMPRIŠ), EK

Prognozuojama, kad ateityje kiaulių supirkimo kainos Lietuvoje turėtų stabilizuotis. Kiaulienos supirkimo kainų lygis Lietuvoje priklauso nuo kainų užsienio rinkose ir importo.

Kiaulių (E klasės) vidutinės supirkimo kainos Europos Sąjungos valstybėse EUR/100 kg (be PVM)

Data Valstybė	2018	2019		Pokytis %	
	II ketvirtis	I ketvirtis	II ketvirtis	ketvirčio*	metų**
Lietuva	143,96	125,64	174,24	38,68	21,03
Lenkija	141,01	129,90	177,19	36,40	25,66
Latvija	144,43	131,25	180,18	37,28	24,75
Estija	144,20	145,30	156,83	7,94	8,76
Slovakija	144,76	141,29	176,26	24,75	21,76
Slovėnija	156,65	150,88	179,49	18,96	14,58
Čekija	138,23	138,44	166,59	20,33	20,52
Vengrija	148,32	142,84	180,20	26,16	21,49
Kipras	197,29	162,93	188,94	15,96	-4,23
Belgija	118,88	108,24	148,01	36,74	24,50
Danija	127,01	130,04	164,05	26,15	29,16
Vokietija	147,07	144,39	181,46	25,67	23,38
Graikija	163,35	171,93	181,06	5,31	10,84
Ispanija	143,09	133,35	168,79	26,58	17,96
Prancūzija	130,81	130,43	155,08	18,90	18,55
Airija	140,07	137,94	163,25	18,35	16,55
Olandija	128,13	124,99	160,93	28,75	25,60
Austrija	151,06	143,33	178,13	24,28	17,92
Portugalija	167,34	143,83	183,01	27,24	9,36
Suomija	157,63	164,82	164,33	-0,30	4,25
Švedija	164,25	164,77	162,75	-1,23	-0,91
Didžioji Britanija	166,72	160,12	165,44	3,32	-0,77
Bulgarija	152,25	161,40	187,85	16,39	23,38
Rumunija	152,85	125,15	175,06	39,88	14,53
Kroatija	147,27	142,10	169,92	19,58	15,38
ES vidutinė	143,41	137,35	172,10	25,30	20,01

Šaltinis: Europos Komisija

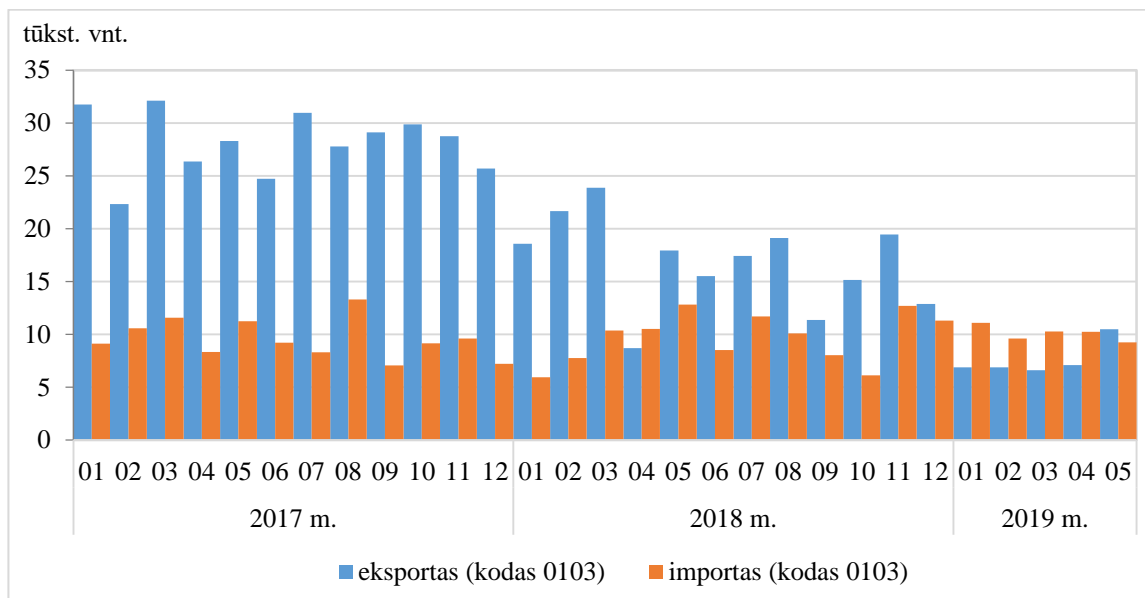
*Iyginant 2019 m. II ketvirtį su 2019 m. I ketvirčiu

**Iyginant 2019 m. II ketvirtį su 2018 m. II ketvirčiu

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2019 m. sausio–gegužės mėn. iš viso buvo **eksportuota** 37,946 tūkst. gyvų kiaulių – 57,9 proc. mažiau, palyginti su 2018 m. sausio–gegužės mėn. Pastebima, kad 2019 m. sausio–kovo mėn. gyvų kiaulių eksportas buvęs ganėtinai stabilus (vidutiniškai apie 6,8 tūkst. vnt.) nuo balandžio mėn. pradėjo didėti ir gegužę išaugo iki 10,484 tūkst. vnt. 2019 m. sausio–gegužės mėn. pagrindine gyvų kiaulių eksporto šalimi buvo Lenkija, į kurią gyvų kiaulių eksportas sudarė apie 77,1 proc. viso Lietuvos gyvų kiaulių eksporto kiekio, antroji – Latvija – 22,87 proc. viso Lietuvos gyvų kiaulių eksporto kiekio.

2019 m. sausio–gegužės mėn., palyginti su 2018 m. sausio–gegužės mėn., gyvų kiaulių **importas** į šalį padidėjo 6,4 proc. ir sudarė 50,427 tūkst. vnt. Pagrindinė kiaulių tiekėja analizuojamu laikotarpiu buvo Latvija, iš kurios Lietuva įsivežė apie 94,95 proc. viso Lietuvos gyvų kiaulių importo kiekio.

Gyvų kiaulių eksportas ir importas

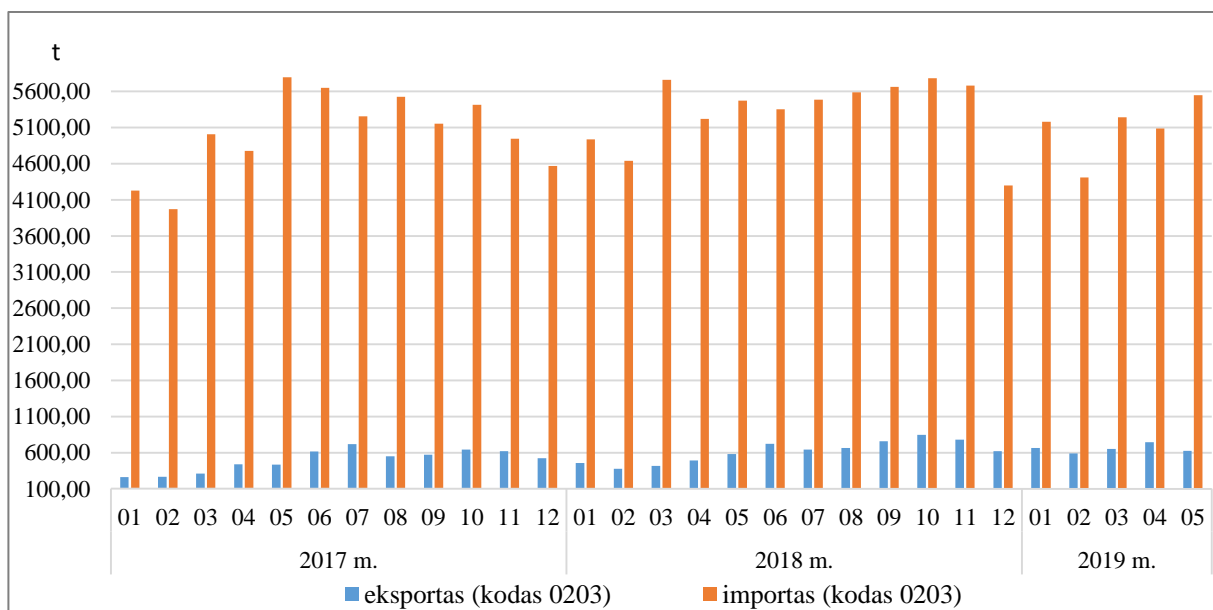

Šaltinis: STD

2019 m. sausio–gegužės mėn. Lietuva **eksportavo** 3,277 tūkst. t šviežios, atšaldytos arba sušaldytos kiaulienos (KN 0203) – 37,81 proc. daugiau nei 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu. Analizuojamu laikotarpiu pagrindinės kiaulienos eksporto šalys buvo Latvija, į kurią kiaulienos eksportas sudarė apie 41,14 proc. viso Lietuvos kiaulienos eksporto kiekio ir Lenkija, į kurią buvo eksportuota 36,04 proc. viso kiaulienos eksporto kiekio.

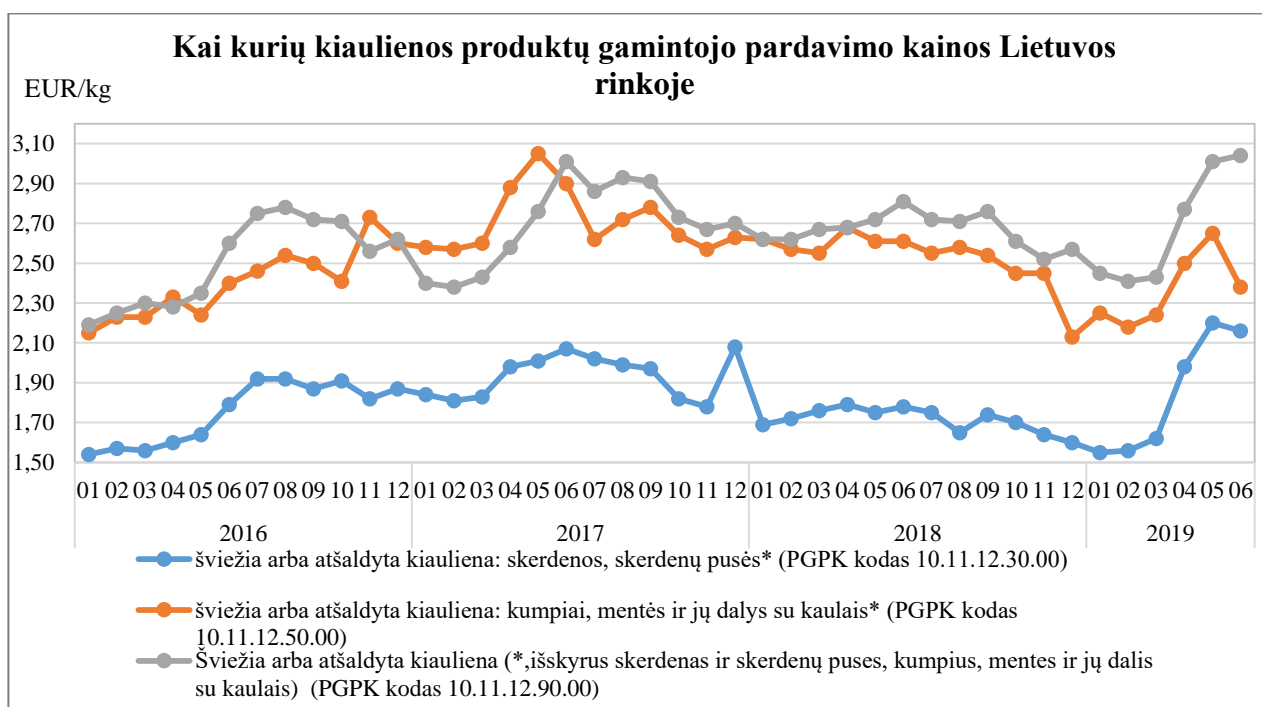
2019 m. sausio–gegužės mėn. į Lietuvą **įvežta** 25,463 tūkst. t kiaulienos – 2,4 proc. mažiau nei 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu. Didžiausios kiaulienos tiekėjos analizuojamu laikotarpiu buvo Lenkija – 7,280 tūkst. t (28,59 proc. nuo kiaulienos importo kiekio) ir Belgija – 4,684 tūkst. t (18,4 proc. nuo kiaulienos importo kiekio).

Šviežios, atšaldytos arba sušaldytos kiaulienos eksportas ir importas

Šaltinis: STD

2019 m. II ketvirtį, palyginti su 2019 m. I ketvirčiu, kai kurių kiaulienos produktų didmeninė (**gamintojo** kaina) taip pat augo, pvz., šviežios arba atšaldytos kiaulienos skerdenos, skerdenų pusės įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu (PGPK kodas 10.11.12.30.00) pardavimo Lietuvos rinkoje kaina išaugo 33,54 proc. (0,53 EUR/kg, iki 2,11 EUR/kg), kumpių, menčių ir jų dalių su kaulais, įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu (PGPK kodas 10.11.12.50.00) – 13,06 proc. (0,29 EUR/kg, iki 2,51 EUR/kg), o šviežios arba atšaldytos kiaulienos (įskaitant šviežią mėsą, užpiltą druska kaip laikinuoju konservantu, išskyrus skerdenas ir skerdenų puses, kumpius, mentes ir jų dalis su kaulais) (PGPK kodas 10.11.12.90.00) – 20,99 proc. (0,51 EUR/kg, iki 2,94 EUR/kg).

AKM toliau plintant Azijoje, AKM žiniai fiksuojami ir Vietname, Kambodžoje. Manoma, kad vartotojai bus priversti pakeisti mitybos įpročius ir kiaulieną pakeisti kitais produktais, greičiausiai didės paukštienos vartojimas.

2019 m. I ketvirtį ES kiaulienos gamyba sumažėjo 0,7 proc. Tarp ES pagrindinių kiaulienos gamybos šalių, tik Ispanija padidino kiaulienos gamybą, o ženkliai sumažino Vokietija, Olandijoje ir Lenkijoje. Numatoma, kad šių metų pabaigoje ES kiaulienos pasiūla turėtų išlikti stabili. 2020 m. ES kiaulienos gamyba turėtų padidėti apie 1,4 proc.

Kiaulienos suvartojimas ES šalyse turėtų sumažėti apie 1,4 proc. (0,5 kg vienam gyventojui), iki 32,1 kg dėl pakilusių kiaulienos kainų, tad vartotojai greičiausiai pradės rinktis paukštieną.

Šiomet kiaulienos kainos ES šalyse ženkliai pakilo nuo kovo vidurio, tiek kiaulienos, tiek ir paršelių, dėl padidėjusio eksporto į Kiniją.

Europos Komisijos duomenimis, artimiausiu metu, kainų pokyčius labiausiai lems situacija Kinijoje.

IŠVADOS

1. 2019 m. II ketvirtį atskirų kiaulienos produktų grandinėse mažmeninės prekybos dalis mažėjo (5,2-15,6 proc.), o augintojo – didėjo (7,3-14,4 proc.). Gamintojo dalis padidėjo tik kiaulienos kumpio su kaulu grandinėje (+1,2 proc.), kitų kiaulienos produktų grandinėse jo dalis mažėjo (0,4-2,1 proc.).

2. Analizuojamu laikotarpiu kiaulių supirkimo kaina Lietuvoje ir ES šalyse didėjo. Pagrindine priežastimi yra laikoma sudėtinga situacija su kiaulėmis Kinijoje, sezoniškumas ir ES motininių ir penimių kiaulių bandos sumažėjimas. Kadangi ES yra didžiausia kiaulienos eksportuotoja, neabejojama, kad didžiausią dalį kiaulienos Kinija importuos ir jau importuoja iš ES. Kainų krizė prognozuojama ilga ir gili.

3. Kiaulienos produktų vidutinės mažmeninės kainos 2019 m. II ketvirtį didėjo. Didėjant kiaulių supirkimo kainoms didėjo ir gamintojo kainos.

4. Prognozuojama, kad pasaulinė kiaulienos gamyba turėtų smarkiai sumažėti. Tai yra dėl to, kad Kinijoje sumažėjo vietinė gamyba dėl afrikinio kiaulių maro plitimo. Tuo pat metu užsienio prekyba tampa vis svarbesnė. Importo paklausa Kinijoje didina užsienio prekybą. Pasaulyje importuojami ir eksportuojami kiekiai žymiai didėja. Prognozuojama, kad didžiausios kiaulienos tiekėjos išliks ES ir JAV.

5. JAV tikimas kiaulienos gamybos padidėjimo. Didėjančios kainos ir eksporto paklausa paskatins tolimesnes investicijas į bandų atnaujinimą.

Panaudoti papildomi informacijos šaltiniai:

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/short-term-outlook-summer-2019_en.pdf

<http://www.fao.org/3/I9166EN/I9166EN.pdf>

<https://downloads.usda.library.cornell.edu/usda-esmis/files/3t945q76s/7s75dn66b/f1881w33j/wasde0519.pdf>
